

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теоретического и славянского языкознания

МАСЮК

Анастасия Викторовна

**РЕАЛИЗАЦИЯ АВТОЭТНОСТЕРЕОТИПОВ В ЯЗЫКОВОЙ
ПРАКТИКЕ СЕРБОВ**

Дипломная работа

Научный руководитель:

кандидат филологических наук,

доцент К. И. Иванов

Допущена к защите

« ___ » _____ 2014 г.

Зав. кафедрой теоретического и славянского языкознания

кандидат филологических наук, доцент Л. А. Козловская

Минск, 2014

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Объем дипломной работы. Общий объем работы составляет 97 страниц, в том числе основной текст – 64 страницы, список использованных источников – 5 страниц (79 позиций, включая 1 публикацию автора по теме дипломной работы), приложения – 28 страниц, из которых 6 таблиц.

Ключевые слова: этнолингвистика, психоллингвистика, языковые стереотипы, автоэтностереотипы, языковая практика, языковая картина мира, ассоциативный эксперимент, коннотативные компоненты значения.

Объект исследования – ряд лексем с корнем **серб-* (как носитель коннотаций, составляющих содержание этнических автостереотипов у сербов); лексем-символы сербской национальной и региональной идентификации (по материалам книги Момо Капора «Хало, Београд»).

Цель работы – на материале статей различных словарей сербского языка, текстов, анкетных данных экспериментов представить и проанализировать проявления реализации автоэтностереотипов в языковой практике сербов.

Методы проведения работы: описательный метод, прием лингвистического наблюдения, лингвоконцептуальный анализ текста, компонентный анализ семантики лексем, метод ассоциативного эксперимента, семантико-стилистический метод, метод контекстуального анализа, сопоставительный метод и метод статистической обработки материала.

Полученные результаты и новизна. В данном исследовании впервые осуществлено комплексное изучение особенностей реализации автоэтностереотипов в языковой практике сербов на основе различных источников: определен объем и содержание данного понятия, произведен отбор и классификация лингвистического материала для систематизации и обобщения языковых явлений, представляющих закономерности реализации автоэтностереотипов сербов. Впервые проведен ассоциативный эксперимент с участием лексем-символов сербской национальной и региональной идентификации, позволивший отметить основные тенденции в динамике функционирования этностереотипов в сербской языковой среде.

Рекомендации по использованию полученных результатов. Полученные результаты найдут применение в дальнейшей разработке проблем этно- и психоллингвистики, межкультурной коммуникации, а также в определении места этнических автостереотипов и гетеростереотипов среди стереотипов, функционирующих в языковой практике сербов, при составлении толковых и ассоциативных словарей. Языковой материал и результаты исследования также целесообразно использовать при обучении сербскому языку как иностранному.

Подтверждением достоверности материалов и результатов дипломной работы могут служить представленные приложения и ссылки на использованные источники.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ ПРАЦЫ

Масюк Настасся Віктараўна

Рэалізацыя аўтаэтнастэрэатыпаў у моўнай практыцы сербаў

Аб'ём дыпломнай працы. Агульны аб'ём працы складае 97 старонак, у тым ліку асноўны тэкст – 64 старонкі, спіс выкарыстаных крыніц – 5 старонак (79 пазіцый, з улікам 1 публікацыі аўтара па тэме дыпломнай працы), дадаткі – 28 старонак, з якіх 6 табліц.

Ключавыя словы: этналінгвістыка, псіхалінгвістыка, моўныя стэрэатыпы, аўтаэтнастэрэатыпы, моўная практыка, моўная карціна свету, асацыятыўны эксперымент, канататыўныя кампаненты значэння.

Аб'ект даследавання – шэраг лексем з каранем **серб-* (як носьбіт канатацый, якія складаюць змест этнічных аўтастэрэатыпаў у сербаў); лексем-сімвалы сербскай нацыянальнай і рэгіянальнай ідэнтыфікацыі (на аснове кнігі Мома Капара «Хало, Београд»).

Мэта працы – на матэрыяле артыкулаў розных слоўнікаў сербскай мовы, тэкстаў, анкетных дадзеных эксперыментаў прадставіць і прааналізаваць праявы рэалізацыі аўтаэтнастэрэатыпаў у моўнай практыцы сербаў.

Метады даследавання: апісальны метады, прыём лінгвістычнага назірання, лінгваканцэптуальны аналіз тэксту, кампанентны аналіз семантыкі лексем, метады асацыятыўнага эксперыменту, семантыка-стылістычны метады, метады кантэкстуальнага аналізу, супастаўляльны метады і метады статыстычнай апрацоўкі матэрыялу.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. У дадзеным даследаванні ўпершыню здзейснена комплекснае вывучэнне асаблівасцяў рэалізацыі аўтаэтнастэрэатыпаў у моўнай практыцы сербаў на аснове розных крыніц: вызначаны аб'ём і змест дадзенага паняцця, выкананы адбор і класіфікацыя лінгвістычнага матэрыялу для сістэматызацыі і абагульнення моўных з'яў, якія прадстаўляюць заканамернасці рэалізацыі аўтаэтнастэрэатыпаў сербаў. Упершыню праведзены асацыятыўны эксперымент з удзелам лексем-сімвалаў сербскай нацыянальнай і рэгіянальнай ідэнтыфікацыі, які дазволіў адзначыць асноўныя тэндэнцыі ў дынаміцы функцыянавання этнастэрэатыпаў у сербскім моўным асяроддзі.

Рэкамендацыі па выкарыстанні атрыманых вынікаў. Атрыманыя вынікі далей могуць ужывацца ў распрацоўцы праблем этна- і псіхалінгвістыкі, міжкультурнай камунікацыі, а таксама ў вызначэнні месца этнічных аўтастэрэатыпаў і гетэрастэрэатыпаў сярод стэрэатыпаў, якія функцыянуюць у моўнай практыцы сербаў, пры складанні тлумачальных і асацыятыўных слоўнікаў. Моўны матэрыял і вынікі даследавання таксама мэтазгодна выкарыстоўваць пры вывучэнні сербскай мовы як замежнай.

Пацвярджэннем дакладнасці матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы могуць з'яўляцца прадстаўленыя дадаткі і спасылкі на выкарыстаныя крыніцы.

ABSTRACT

Nastassia Masiuk

Implementation of ethnic autostereotypes in the linguistic practice of the Serbs

Thesis length. The total length of the thesis is 97 pages, including body text – 64 pages, a list of references – 5 pages (79 items, including a publication of the author on the topic of the thesis), annexes – 28 pages, containing 6 tables.

Keywords: ethnolinguistics, psycholinguistics, linguistic stereotypes, ethnic autostereotypes, linguistic practice, linguistic worldimage, associative experiment, connotative components of meaning.

The research object is a range of lexemes with the root **serb-* (as a carrier of connotations comprising the content of the Serbs' ethnic stereotypes), lexemes-symbols of Serbian national and regional identification (based on Momo Kapor's book «Halo, Beograd»).

The aim of the research is to present and analyse the implementation of ethnic autostereotypes in the linguistic practice of the Serbs.

Methods of work: descriptive method, linguistic observation method, linguistic concept analysis of the text and component analysis of lexeme semantics, associative experiment method, semantic-stylistic method, contextual analysis method, comparative method and method of statistical processing of material.

The results obtained and their novelty. In this research, for the first time a complex study of ethnic autostereotypes in the linguistic practice of the Serbs was conducted. The research is based on different sources. The size and content of the given concept was determined, a selection and classification of the linguistic material was made for systematisation and generalisation of linguistic phenomena that represent regularities of implementation of Serbs' ethnic autostereotypes. For the first time, an associative experiment involving the lexemes-symbols of Serbian national and regional identification has been conducted. The results allow to identify the main tendency in the dynamics in functioning of the Serbian ethnic autostereotypes.

Recommendations for use of results. The obtained results will find application in further development of problems in ethno- and psycholinguistics, intercultural communication, as well as in defining the place of ethnic autostereotypes and heterostereotypes among the stereotypes functioning in the linguistic practice of the Serbs, and in lexicographical practice creating glossaries and associative dictionaries. The linguistic material and research results are also suitable for use in the Serbian language instruction for foreigners.

As a proof of reliability of thesis materials and results, a list of annexes and references used is provided.